

נייר עמדה בנושא

התיקון לפקודת מס הכנסה (שכר נושא משרה בחברה) התש"ע-2010

מבוא

במצב הקיים היום שכר המשולם לעובדים בחברה מוכר כהוצאה לצורכי מס, וזאת ללא קשר לשאלה מהו גובה השכר המשולם לעובד. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (שכר נושא משרה בחברה), התש"ע-2010 של ח"כ שי חרמש, באה להגביל את הכרת המדינה בשכר שניתן לבכיר בחברה, כאשר הסכום גבוה מ-3,000,000 (שלושה מליון) שקלים חדשים לשנה. חברה המעוניינת לתגמל את עובדים מסוימים בסכומים העולים על הסכום הנ"ל תעשה זאת על חשבון רווחיה. לטענתנו, לא ייתכן שהמדינה תכיר בשכר מנהלים מופרז, המגיע לעתים לכמה מיליוני שקלים, במצב שבו העולם נתון בתקופה של משבר כלכלי.

רבני "צהר" רוצים לבחון הצעה זו מנקודת מבט יהודית.

המבט היהודי

א. צרות עין

היהדות איננה סבורה שכל בני האדם צריכים להרוויח סכומים זהים. כל אחד רשאי להרוויח בהתאם ליכולותיו, ובלבד שהוא עושה זאת ביושר. חז"ל בפרקי אבות גינו מכל וכול את צרות העין (בלשון חכמינו "עין רעה") ואת הקנאה במי שמרוויח: "צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם? רבי אליעזר אומר: עין רעה" (אבות ב, ט); "הקנאה, התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם" (שם ד, כא); "איזהו עשיר השמח בחלקו" (שם ד, א).

ב. הקלה במס חברות לצורך החברה

הצעת החוק שלפנינו אינה שוללת את הזכות של מאן דהו להרוויח יותר מאשר אחרים, אלא קובעת שאין זה מן הראוי שהקלות במס הניתנות לחברות על ידי הציבור על מנת שאלה יתרמו לפיתוח הכלכלה ובכך "יחזירו את ההשקעה", ישמשו לצורך מתן משכורות עתק לעובדיהן. בהלכה היהודית אנו מוצאים דוגמה להגבלה זו בהלכות אפטרופוסות: לאפטרופוס ניתנת רשות להשתמש בכספיהם של יתומים שעל נכסיהם הוא מופקד גם לקניית בגדים חדשים לעצמו, אך זאת רק אם הדבר נצרך לייצוג היתומים ולקידומם. אם האפטרופוס משתמש בכספי היתומים לצרכים מופרזים, נשללות ממנו כל הפריבילגיות (שולחן ערוך, חושן משפט רצ, ד-ז).

ג. הכבדת נטל המס על עשירים

תפיסת המיסוי של חז"ל היא פרוגרסיבית. זאת אנו רואים בקביעתם שאדם עשיר מחויב לתת צדקה יותר מהממוצע (בבלי, כתובות מט ע"ב). התלמוד מספר על בתו של נקדימון בן גוריון, מעשירי ירושלים, שהידרדרה לעוני מחפיר בימי החורבן. על כך מקשים בתלמוד: כיצד זה קרה?! הרי נקדימון היה בעל צדקה ואיש חסד! ומיישבים: אמנם הוא נתן צדקה, אבל יחסית לעושרו נדרש ממנו לתת יותר (בבלי, כתובות סו ע"א-ע"ב). הכבדת המס על חברות

המשלמות 3,000,000 ₪ לעובד עשיר, מכבידה את נטל המס על חברה שהיא עשירה, ובעקיפין מכבידה את נטל המס על העובד העשיר.

לסיכום, רבני צהר סבורים שההצעה לבטל הטבות מס לחברות המשלמות משכורת של למעלה מ-3,000,000 ₪ לבכירים עולה בקנה אחד עם עקרונות ההלכה היהודית. זאת, מפני שיש בה דרישה לגיטימית לשימוש בהטבות המס לצורכי החברה, והיא כוללת גם הכבדת מס פרוגרסיבית על העשירים.